

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně: **T. T. P.**

zastoupena advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

za účasti: **T. H. N.**

bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 9. 2022, č. j. MV-108292-4/SO-2022

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč soud žalobkyni vrátí ve lhůtě 1 měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Městského soudu v Praze. Žalobce se vyzývá, aby ve lhůtě 5 dnů od doručení tohoto usnesení sdělila, na jaký účet jí má soud soudní poplatek vrátit.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí nazvaného „*Nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinný*“, jímž žalovaná na základě žádosti žalobkyně opětovně zhodnotila důvody neudělení dlouhodobého víza a dospěla k závěru, že je dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza podle § 56 odst. 1 písm. l) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobkyně uvádí, že se v řízení podařilo ověřit všechny podmínky pro udělení víza a pokud žalovaná rozhodla o jeho neudělení, postupovala nezákonně a nedůvodně.
2. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu odmítl jako nepřipustnou, případně ji zamítl jako nedůvodnou.
3. Soud se v první řadě zabýval otázkou, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro to, aby se mohl žalobou zabývat věcně.
4. Podle § 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), poskytují ve správním soudnictví soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

5. Rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza je způsobilé zasáhnout do veřejných subjektivních práv žadatele a je nutno na něj nahlížet jako na rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 4. 7. 2013, čj. 1 Ans 9/2013-39, č. 2973/2014 Sb. NSS, bod 22].
6. Dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle tohoto zákona nepřipustný, nestanoví-li tento zákon jinak.
7. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřipustná, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
8. Podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí, že jsou z přezkoumání soudem vyloučena rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.
9. Dlouhodobým vízem je podle § 17b zákona o pobytu cizinců vízum k pobytu nad 90 dnů. Toto vízum uděluje ministerstvo na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt delší než 3 měsíce (§ 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Cizinec je podle § 180e odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců oprávněn požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.
10. Z obsahu správního spisu i z vyjádření žalobkyně je zřejmé, že podala na Zastupitelském úřadu v Hanoji žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem návštěvy rodiny, dále specifikováno jako „rodinný – sloučení se synem“ (osoba zúčastněná na řízení), který pobývá na území České republiky již od roku 2007, nyní v rámci trvalého pobytu.
11. Žalobkyně si je vědoma, že rozhodnutí o neudělení víza je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců, má však za to, že se na ní tato výluka nevztahuje, jelikož je osamělým seniorem, jehož jediné dítě a vnoučata žijí v České republice. Žije sama, je farmářkou a práci na poli již nezvládá. Pokud v této situaci usiluje o sloučení rodiny se svým jediným synem, jedná se o uplatnění základního práva na rodinný život, které je zaručeno a které nesmí být vyloučeno z přezkumu soudem. Svůj závěr opírá o rozsudek NSS ze dne 10. 9. 2008, čj. 9 As 95/2008-45, č. 1955/2009 Sb. NSS, ze kterého vyplývá, že ve výjimečných případech může neudělení víza zasáhnout do některého základního práva a v takovém případě je přezkum přípustný. Dále dovozuje přezkum napadeného rozhodnutí z názoru vyjádřeného v rozsudku zdejšího soudu čj. 5 A 203/2017-29. V něm soud dovodil, že přezkum rozhodnutí o nevyhovění žádosti o nové posouzení důvodů krátkodobého víza je přípustný.
12. Soud uvádí, že výlukou ze soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení víz se již soudy několikrát zabývaly a dospěly k závěru, že není v rozporu s ústavním pořádkem, neboť na udělení víza nemá žadatel nárok a neudělením víza není zasaženo do žádného základního práva, kterému podle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod náleží soudní ochrana (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, nebo rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2019, čj. 5 Azs 283/2018-28, bod 9 a judikatura tam citovaná). Listina základních práv a svobod cizincům zaručuje pouze právo území České republiky svobodně opustit. V případě rozhodnutí o neudělení víza nemůže dojít k porušení práv zaručených čl. 10 odst. 2 Listiny, neboť do soukromého a rodinného života může zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země.
13. V kontextu soudního přezkumu udělování víz se NSS zabýval i právem na spravedlivý proces zakotveným v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod

(dále jen „Úmluva“) a došel k závěru, že vyloučení soudního přezkumu v případě neudělení víza nelze považovat za rozporné ani s mezinárodním právem, neboť neexistuje žádná norma mezinárodního práva, která by takový přezkum zaručovala (viz rozsudek NSS ze dne 21. 11. 2013, čj. 7 As 80/2013-34). Lze uzavřít, že subjektivní právo cizince na pobyt na území České republiky nevyplývá ani ze žádného mezinárodního katalogu základních práv (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2020, čj. 3 Azs 260/2019-27, bod 16). V takovém případě tak rozhodnutí o neudělení víz nepodléhá soudnímu přezkumu.

14. Soud však musí dát žalobkyni za pravdu, že judikatura též dovodila, že tato výluka není absolutní (např. rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2019, čj. 5 Azs 283/2018-28; rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2019, čj. 9 Azs 115/2018-39 či rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, čj. 6 Azs 253/2016-49, č. 3718/2018 Sb. NSS).
15. Článek 47 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Pokud by bylo právo žalobkyně na udělení dlouhodobého víza odvozeno z unijních předpisů, měla by žalobkyně právo na soudní přezkum rozhodnutí o neudělení takového víza (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 9. 2019, čj. 10 Azs 112/2018-50, body 11 a 12, a ze dne 4. 1. 2018, čj. 6 Azs 253/2016-49, č. 3718/2018 Sb. NSS, bod 45; rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, čj. 45 A 102/2016-23, č. 3755/2018 Sb. NSS, bod 15).
16. Soud se proto zaměřil na zodpovězení otázky, zda žalobkyni právo na soudní přezkum neplyne z unijního předpisu.
17. Členské státy jsou povinny zajistit soudní přezkum rozhodnutí o neudělení krátkodobých víz, a to na základě čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009 o kodexu Společenství o vízech (dále jen „vízový kodex“), který byl vyložen rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 12. 2017, C-403/16, *El Hassani*. Vízový kodex se však dle jeho čl. 1 odst. 1 vztahuje pouze na krátkodobá víza nepřesahující tři měsíce, přičemž žalobkyně požádala o udělení dlouhodobého víza nad 90 dní ve smyslu § 17b zákona o pobytu cizinců. Vízový kodex na žalobkynin případ aplikovat nelze.
18. Pokud žalobkyně odvíjí přípustnost žaloby od rozsudku zdejšího soudu ze dne 29. 6. 2020, čj. 5 A 203/2017-29, soud uvádí, že v daném případě senát zdejšího soudu sice posuzoval neudělení dlouhodobého víza, ale argumentoval praxí týkající se udělování víz krátkodobých, resp. dlouhodobého víza, které je ale v působnosti unijního práva. Rozsudek nebyl podroben přezkumu a soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, že se jedná o judikaturní excés, a proto z něj nelze vycházet.
19. U dlouhodobých víz, které jsou tzv. „národním typem víza“, je zapotřebí rozlišovat mezi důvody podání žádostí o jejich udělení. Pokud je účel pobytu, pro nějž je o dlouhodobé vízum žádáno, upraven unijním právem, soudní výluka se neužije (srov. rozsudky NSS ze dne 4. 1. 2018, čj. 6 Azs 253/2016-49, č. 3718/2018 Sb. NSS, bod 35, nebo ze dne 30. 6. 2023, čj. 4 Azs 224/2022-37, body 16 a 17). Do působnosti tak spadají např. dlouhodobá víza za účelem studia či podnikání. Žalobkyně však požádala o dlouhodobé vízum za účelem návštěvy rodiny, které specifikovala jako „rodinný – sloučení se synem“.
20. V případě žalobkyně by hypoteticky mohlo přicházet v úvahu použití směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny (dále jen „směrnice o sloučení

rodiny“), neboť žalobkyně podala žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem rodinným, aby mohla v České republice pobývat se svým synem. Působnost směrnice o sloučení rodiny se však vztahuje jen na určitý okruh rodinných příslušníků, mezi které žalobkyně nespadá (viz čl. 4 odst. 1 směrnice o sloučení rodiny). V čl. 4 odst. 2 směrnice o sloučení rodiny je pak stanoveno, že vztahu k nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii směrnice stanoví pouze podmínky, které mají členské státy v jejich případech dodržet, rozhodnou-li se jim povolit vstup a pobyt na svém území, nicméně nezakotvuje právo na udělení dlouhodobého víza (přiměřeně srov. rozsudek NSS ze dne 17. 5. 2023, čj. 2 Azs 286/2022-40, bod 11).

21. Ze žaloby, napadeného rozhodnutí ani spisového materiálu nadto nevyplývá, že by žalobkyně byla na svém synovi závislá ve smyslu čl. 4 odst. 2 písm. a) směrnice o sloučení rodiny. Syn žije od roku 2007 v České republice, matku navštívil od té doby pouze třikrát a z předložených dokumentů ani nevyplývá, že by na něm byla např. finančně závislá či vyžadovala péči třetí osoby. Lze proto uzavřít, že na žalobkyni směrnice o sloučení rodiny nedopadá, což ostatně konstatovala i ona sama v žalobě. Proto žalobkyni nepřisluší ani právo na soudní přezkum napadeného rozhodnutí podle čl. 18 směrnice o sloučení rodiny. Soud dodává, že Česká republika transponovala čl. 4 odst. 2 písm. a) směrnice o sloučení rodiny do § 42a zákona o pobytu cizinců, přičemž z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalobkyně taktéž nespadá do okruhu oprávněných osob podle tohoto ustanovení, jelikož není starší 65 let a nebylo prokázáno, že by se o sebe nedokázala postarat.
22. Pro úplnost je třeba uvést, že na případ žalobkyně nelze použít ani směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, neboť ona i její syn jsou státními příslušníky Vietnamu, nikoliv občany Evropské unie (viz čl. 1 a 2 této směrnice).
23. Vzhledem k tomu, že se žalobkyně domáhala přezkumu rozhodnutí, které je ze soudního přezkumu vyloučeno na základě § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, přičemž soudní přezkum napadeného rozhodnutí nelze dovodit ani z mezinárodního či unijního práva, je žaloba v této věci nepřipustná.
24. Soudu proto nezbylo nic jiného než žalobu výrokem I. tohoto usnesení podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s. odmítnout.
25. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl výrokem II. podle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, protože žaloba byla odmítnuta.
26. Výrokem III. rozhodl soud o nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení. Ta nemá dle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na jejich náhradu, neboť jí soud v tomto řízení neuložil žádnou povinnost.
27. Výrokem IV. soud rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku postupem dle § 10 odst. 3 věta poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Žalobkyni zároveň vyzval, aby sdělila, na jaký účet jí má být soudní poplatek vrácen.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. listopadu 2023

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu